

Nationaal Archief
*Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap*

Nummer Toegang: 2.19.303

Inventaris van het archief van het Nederlandse Rode Kruis - M.M. Oosenbrug

Versie: 18-08-2020

Het Nederlandse Rode Kruis en Nationaal Archief

Nationaal Archief, Den Haag (c) 2019

This finding aid is written in Dutch.

I N H O U D S O P G A V E

Beschrijving van het archief.....	5
Aanwijzingen voor de gebruiker.....	6
Openbaarheidsbeperkingen.....	6
Beperkingen aan het gebruik.....	6
Materiële beperkingen.....	6
Andere toegang.....	6
Aanvraaginstructie.....	6
Citeerinstructie.....	6
Archiefvorming.....	7
Geschiedenis van de archiefvormer.....	7
Geschiedenis van het archiefbeheer.....	7
De verwerving van het archief.....	7
Inhoud en structuur van het archief.....	8
Inhoud.....	8
Selectie en vernietiging.....	8
Aanvullingen.....	8
Ordering van het archief.....	8
Verwant materiaal.....	9
Verwante archieven.....	9
Publicaties.....	9
Beschrijving van de series en archiefbestanddelen.....	11
Stichting Herdenkingsmonument Den Haag.....	11
Stichting 40-45 of privé-collectie verzet collaborateurs verraders en verzetsgroepen.....	13

BESCHRIJVING VAN HET ARCHIEF

Naam archiefblok:

Het Nederlandse Rode Kruis - M.M. Oosenbrug

Archiefbloknummer:

I28556

Omvang:

109 inventarisnummer(s)3,10 meter

Taal van het archiefmateriaal:

Het merendeel der stukken is in het Nederlands.

Soort archiefmateriaal:

Normale geschreven, getypte en gedrukte documenten, geen bijzondere handschriften.

Archiefdienst:

Nationaal Archief

Locatie:

Den Haag

Archiefvormers:

Oosenbrug

Samenvatting van de inhoud van het archief:

Het archief bevat notulen, krantenknipsels, ingekomen brieven van diverse organisatie betreffende donaties, stukken betreffende de financiële verantwoording, correspondentie met de Gemeente Den Haag, stukken betreffende de onthulling van het Oorlogsmonument, correspondentie met Appie Drielsma (ontwerper van het monument), boekhouding, financiële overzichten, declaraties. Allen opgemaakt in de periode 1985-1996.

Aanwijzingen voor de gebruiker

OPENBAARHEIDSBEPERKINGEN

Volledig openbaar.

BEPERKINGEN AAN HET GEBRUIK

Reproductie van bescheiden uit dit archief is, behoudens de algemene regels die gelden voor het kopiëren van stukken, niet aan beperkingen onderhevig. Er zijn geen beperkingen krachtens het auteursrecht.

MATERIËLE BEPERKINGEN

Het archief kent geen beperkingen voor het raadplegen van stukken als gevolg van slechte materiële staat.

ANDERE TOEGANG

Voor dit archief is geen andere toegang beschikbaar

AANVRAAGINSTRUCTIE

Openbare archiefstukken kunnen online worden aangevraagd en gereserveerd. U kunt dit ook via de terminals in de studiezaal van het Nationaal Archief doen. Om te kunnen reserveren dient u de volgende stappen te volgen:

1. [Creëer een account of log in.](#)
2. Selecteer in de archiefinventaris een archiefstuk.
3. Klik op 'Reserveer' en kies een tijdstip van inzage.

CITEERINSTRUCTIE

Bij het citeren in annotatie en verantwoording dient het archief tenminste éénmaal volledig en zonder afkortingen te worden vermeld. Daarna kan worden volstaan met verkorte aanhaling.

VOLLEDIG:

Nationaal Archief, Den Haag, Het Nederlandse Rode Kruis - M.M. Oosenbrug, nummer toegang 2.19.303, inventarisnummer ...

VERKORT:

NL-HaNA, Ned. Rode Kruis - M.M. Oosenbrug, 2.19.303, inv.nr. ...

Archiefvorming

GESCHIEDENIS VAN DE ARCHIEFVORMER

Marcus Marinus Oosenbrug, geboren 29 november 1914, was tijdens de oorlog actief in het verzet. Vanaf het voorjaar 1944 was Oosenbrug, als Wim F.C., leider van de 'Falsificatie-centrale' (FC). Oosenbrug zat op dat moment ondergedoken in Gelderland om te ontsnappen aan de krijgsgevangenschap. Na de oorlog is Oosenbrug als steenhouwer betrokken geweest bij het maken van onder andere het monument op de Waalsdorpervlakte en het bevrijdingsmonument Loosduinen. Oosenbrug is een lange periode penningmeester en voorzitter geweest van de stichting Stichting Herdenkingsmonument Den Haag 1940-1945. In 1987 is hij als lid statutair afgetreden. In de periode 1980-1999 was Oosenbrug actief als hoofd Onderzoek van de Stichting 40-45. Oosenbrug stierf op 17 april 1999 op 84-jarige leeftijd. ¹

GESCHIEDENIS VAN HET ARCHIEFBEHEER

Na het overlijden van dhr. Oosenbrug is de collectie door de kinderen overgedragen aan het Informatiebureau van het Nederlandse Rode Kruis.

DE VERWERVING VAN HET ARCHIEF

Het archief is in 2018 door Het Nederlandse Rode Kruis overgedragen aan het Nationaal Archief.

¹ Informatie deels afkomstig van www.stichtingnationaleherdenkingsgravenhage.nl
(<https://www.stichtingnationaleherdenkingsgravenhage.nl/geschiedenis-vervolg/>)

Inhoud en structuur van het archief

INHOUD

Deze collectie omvat twee rubrieken stukken met betrekking tot de verschillende werkzaamheden van dhr. Oosenbrug voor de Stichting Herdenkingsmonument Den Haag 1940-1945 en de Stichting 40-45.

De eerste rubriek omvat notulen, krantenknipsels, ingekomen brieven van diverse organisatie betreffende donaties, stukken betreffende de financiële verantwoording, correspondentie met de Gemeente Den Haag, stukken betreffende de onthulling van het Oorlogsmonumenten, correspondentie met Appie Drielsma (ontwerper van het monument), boekhouding, financiële overzichten, declaraties. De stukken zijn opgemaakt in de periode 1985-1996.

De tweede rubriek omvat de door Oosenbrug verzamelde documentatie in de periode 1980-1999 als hoofd Onderzoek van de Stichting 40-45. Het is een privé-collectie met gegevens over verzetsgroepen, collaborateurs en verraders. De mappen met documentatie bevatten naast fotokopieën ook originelen. Het archief bevat verslagen van onderzoeken in verband met een aanvraag voor Buitengewoon Pensioen bij de Stichting 1940-1945.

SELECTIE EN Vernietiging

Uit het archief is bij de bewerking niets vernietigd.

AANVULLINGEN

Er worden geen aanvullingen verwacht

ORDENING VAN HET ARCHIEF

De ordening van de stukken is opgedeeld in twee rubrieken. Dhr. Oosenbrug heeft een index op zijn documentatie gemaakt. Deze index, inv.nrs. 18-34, verwijst naar de mappen. De volgorde van de mappen is na overbrenging van het archief gehandhaafd. Wanneer de map maar één onderwerp heeft dan is dit toegevoegd in de titel.

Verwant materiaal

VERWANTE ARCHIEVEN

Bij het NIOD liggen de volgende verwante archieven:

Binnenlandse Strijdkrachten, Rotterdam (192a)

Collectie onderzoeken, Razzia van Rotterdam (258)

Collectie onderzoeken, Arbeidsinzet (260)

Collectie onderzoeken, Ondergrondse Pers (263)

Documentatiedossiers Personen (Doc-I, 248)

Documentatiedossiers Zaken (Doc-II, 249)

Erelijst van gevallen (245)

Höhere SS- und Polizeiführer (HSSPF, 77-85)

Knipselverzameling Personen (KA-I en KB-I)

Knipselverzameling Zaken (KA-II en KB-II)

LO/LKP, Zuid-Holland, Rotterdam (184a)

Stichting LO/LKP (251a)

Wehrmachtbefehlshaber in den Niederlanden (WBN, 1-12)

Bij het Nationaal Archief liggen de volgende verwante archieven:

2.09.09 Inventaris van het archief van het Ministerie van Justitie: Centraal Archief van de Bijzondere Rechtspleging (CABR) ([archiefinventaris 2.09.09](#))

3.09.46 Inventaris van het archief van de Gewestelijke Inlichtingencentrale 14 van de Nederlandse Binnenlandse Strijdkrachten ([archiefinventaris 3.09.46](#))

PUBLICATIES

Boom, B. van der, *Den Haag in de Tweede Wereldoorlog*, Den Haag 1995

Riessen H. van en R. van Aerdee e.a., *Het Grote Gebod. Gedenkboek van het verzet in LO en LKP*, twee delen. Kampen-Bilthoven, 1951 (3de ongewijzigde druk 1989)

BESCHRIJVING VAN DE SERIES EN ARCHIEFBESTANDDELEN

STICHTING HERDENKINGSMONUMENT DEN HAAG

De Stichting werkte sinds 1986 aan plannen om een monument op te richten voor alle Haagse oorlogsslachtoffers. Het is bedoeld ter nagedachtenis aan de weggevoerde en vermoordde joden, de omgekomen leden van het verzet en de slachtoffers van het bombardement op het Bezuidenhout en voor de Hagenaars die in concentratiekampen hebben gezeten. Het monument is gemaakt door Appie Drielsma in 1992. De vier zuilen van het monument symboliseren de vier groepen in de samenleving ten tijde van de Tweede Wereldoorlog: neutraal, rooms-katholiek, protestants en joods. Het monument staat voor het Vredespaleis. Voordien lag er een bloemklok voor het Vredespaleis. Oud-directeur van Emden van het Nederlands Rode Kruis zat in het bestuur van de Stichting. Oosenbrug was penningmeester van de stichting.

1	Notulen 1985-1994	1 pak
2	Krantenknipsels 1990-1992	1 omslag
3	Ingekomen brieven van diverse organisatie betreffende donaties inzake het oprichten van het monument 1987	
4	Stukken betreffende de financiële verantwoording 1986-1994 1995	1 omslag
5	Stukken betreffende het aanvragen van een bouwvergunning 1991 Bouwtekeningen en ontwerpen	1 omslag
6	Correspondentie met de Gemeente Den Haag 1985-1993	1 omslag
7	Stukken betreffende de onthulling van het Oorlogsmonumenten 1992	1 omslag
8	Correspondentie met de belastingdienst	
9	Correspondentie me Chr. Th. Jehee, Steenouwer en natuursteenhandel 1991-1992	
10	Stukken betreffende de inschrijving als stichting bij de Kamer van Koophandel Den Haag 1986	1 omslag
11	Correspondentie met Appie Drielsma, ontwerper van het monument 1991-1992	1 omslag
12	Notitie betreffende de samenstelling van het bestuur en het comite van aanbeveling z.d.	1 omslag

13	Afschriften Staal Bankiers 1987-1995	1 omslag
14	Boekhouding 1986-1996	1 omslag
15	Financiële overzichten 1986-1994	1 omslag
16	Declaraties 1986-1995	1 omslag
17	Afschriften Giro 1986-1996	1 pak

STICHTING 40-45 OF PRIVÉ-COLLECTIE VERZET COLLABORATEURS VERRADERS EN VERZETSGROEPEN

De Stichting 1940-1945 is de voortzetting van de op 13 oktober 1944 in het leven geroepen Stichting 1940-1945 én de op 19 maart 1981 opgerichte Stichting Burger-Oorlogsgetroffenen (SBO). Zowel de 'oude' Stichting 1940-1945 als de SBO ontlenen hun bestaan aan de aanwezigheid van door of als gevolg van de Tweede Wereldoorlog getroffen. Beide organisaties hebben in historisch perspectief echter een verschillende achtergrond. Op 13 oktober 1944 kwamen vertegenwoordigers van een twintigtal verzetsorganisaties bijeen in het pand Keizersgracht 567 te Amsterdam. Zij besloten tot de oprichting van de Stichting 1940-1944. Het stichtingsbestuur kwam elke twee weken bijeen totdat verraad een einde maakte aan het werk. Op 27 juni 1945 werd de Stichting 1940-1945 officieel opgericht. In de aangenomen statuten stond: "De Stichting heeft ten doel het verzorgen van de morele, geestelijke en materiële noden van personen of groepen van personen, die tijdens de bezetting door daad of houding tot het binnenlands verzet hebben bijgedragen, hun gezinnen of nabestaanden, indien zij na de beëindiging van de vijandelijkheden in ons land of een groot deel daarvan bijstand zullen blijken te behoeven". De Stichting kende een federatieve samenwerking tussen verschillende districtskantoren, waarvan het aantal in de loop der jaren verminderde. Vanaf 1992 hielden de districtskantoren zich alleen nog bezig met maatschappelijk werk en in 2000 werden de laatste zeven overgebleven districtskantoren opgeheven.

Eén van de belangrijkste taken van de districtskantoren was van 1947 tot 1992 het schrijven van de verzetsrapportage. Bij elke aanvraag in het kader van de wetten voor oorlogsgetroffenen moet door een begeleidende instelling een rapport worden opgesteld, dat als basis dient voor de uiteindelijke beoordeling. In het kader van Wbp is dat een zogeheten verzetsrapport. Om aanspraak te kunnen maken op de Wbp moet worden onderzocht of er inderdaad sprake is geweest van verzet in de zin van de wet. De resultaten van dit onderzoek worden neergelegd in een verzetsrapport, samen met een beschrijving van de levensomstandigheden van de aanvrager vóór, tijdens en na de Tweede Wereldoorlog. De Stichting 1940-1945 stelt het verzetsrapport in het kader van de Wbp op. Op basis van het verzetsrapport wordt een verzets- en waardigheidsverklaring afgegeven. Ook dat gebeurt voor de Wbp door de Stichting 1940-1945. Tot 1992 was dit een taak van de districtskantoren. De aangetroffen documentatie heeft vermoedelijk een rol gespeeld bij het tot stand komen van de verzetsrapportages of het is de persoonlijke verzameling van M.M. Oosenbrug.

18-34

Index op personen, organisaties en publicatie tijdens WOII 1980-1999

18	Aa t/m Bezemer
19	Bialostersi - Bijzondere Vrijwillige Landstorm
20	C10 - Dinsa
21	Dircks - Eysink
22	Faas - Gjaltema
23	Glaats - Heijntink
24	Hicks - Juul
25	K20 - Kijzer
26	L63 - Lijsterbes
27	Van der Maden - Myny
28	N14 - Oysing
29	P21 - R.K.W. V.
30	Roam - de Schijnwerper
31	Scot - Quist
32	Taai - Vizee
33	Vlaanderen - Wezepoel
34	Wezepoel t/m Zijtveld

35-108

Documentatie 1945-1998

In eerste instantie heeft hij mappen gemaakt per persoon of groep, maar dit principe is halverwege het vorming van de documentatie losgelaten. Wanneer er een specifiek onderwerp is te onderscheiden dan is het in de titel vermeld.

35	map 1 - Verzetslieden Den Haag
36	map 2 - ?

37	map 3 - Reinder Zwolsman
38	map 4 - artikelen Paul van Beckum over de Engelandvaarders
39	map 5 - Dossier H.K.O. Haubrok (SD-Kommando Frank in Den Haag)
40	map 6 - P.M.C.J. Hamer (Hoofdcommisaris van de politie te Den Haag)
41	map 7- Steven Pegels
42	map 8 - C.A. Lindemans
43	map 9 - het vrije boek in onvrije tijd - bibliografie van illegale clandestiene belletrie
44	map 10 - Commandogroep Biesbosch
45	map 11 - Groep Albrecht
46	map 12 - Stichting 1940 - 1945
47	map 13 - H. Zeijdel, H. J. Pruijssers
48	map 14
49	map 15
50	map 16 - Landwacht 's Gravenhage
51	map 17 - Cornelis Leemhuis
52	map 17A - Cornelis Leemhuis
53	map 17B - Cornelis Leemhuis
54	map 17C - Cornelis Leemhuis
55	map 17D - Cornelis Leemhuis
56	map 17E - Cornelis Leemhuis
57	map 17F - Cornelis Leemhuis
58	map 18 - diverse Haagse politiemannen
59	map 19 - Rauter
60	map 20 - Politie Opleidings Bataljon Schalkhaar
61	map 21
62	map 22
63	map 23
64	map 24
65	map 25
66	map 26 - Notulen van de vergadering van de verzetscommissie van de Stichting 1940-1945 Zuid-Holland 1979-1988
67	map 27
68	map 28
69	map 29 - Zij sprongen in de nacht - De Nederlandse Inlichtingendienst te Londen in de jaren 1943-1945
70	map 30
71	map 31
72	map 32
73	map 33
74	map 34
75	map 35 - Dutch Paris Escape Line - Herbert Ford, Vlucht naar de vrijheid. Het authentieke verhaal van de 'Dutch-Paris'ondergrondse en zijn zijn leider Jean Weidner die in de oorlog ontsnappingsroutes organiseerden uit bezet gebied
76	map 36
77	map 37
78	map 38
79	map 39 - Christiaan Lindemans
80	map 40
81	map 41
82	map 42

83	map 43
84	map 44
85	map 44A
86	map 45
87	map 46
88	map 47
89	map 48
90	map 49
91	map 50
92	map 51
93	map 52
94	map 53
95	map 54
96	map 55
97	map 56
98	map 57
99	map 58
100	map 59
101	map 60
102	map 61
103	map 62
104	map 63
105	map 64
106	map 65
107	map 66
108	map 67

109	Stukken betreffende de schenking 2001-2002
------------	---

1 omslag
